

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Teie: 30.05.2023 nr MKM/23-0714/-1K

Meie: 19.06.2023 nr 1-7/125-4

Vastuskiri

Väliskaubandus- ja infotehnoloogia minister esitas kooskõlastamisele määruse "Küberintsidentide registri põhimäärus" eelnõu.

Siseministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega.

Küberintsidentide registri põhimäärus luuakse küberturvalisuse seaduse (KüTS) § 13 alusel. Seaduses ja määruks on sätestatud eesmärkideks küberintsidentide üle arvestuse pidamine ja intsidentide analüüsimine nende lahendamiseks, ohuteadete edastamiseks ning järelevalvetoimingute teostamiseks. Siseministeeriumi hinnangul on register ka meie haldusala asutustele nii kuritegevuse kui sisejulgeoleku ohtude tõkestamiseks potentsiaalselt väga oluliseks tööriistaks.

1. Kui andmekogu, antud juhul register, asutatakse seaduse alusel siis ei ole tegu andmetega, millel on informatiivne tähendus. Andmeid kasutatakse ja edastatakse lisaks RIA enda ülesannete täitmiseks ka teiste asutuste ülesannete täitmiseks (§ 11 lg 3 ja 5).

Siseministeeriumi hinnangul on väga oluline see, et eelnõus on julgeolekuasutuste ja politseiasutuste õigus registrist teavet saada väga oluline ning seetõttu on selle selge sõnastus väga tervitatav. Eelnõu märkuste tabeli punkti 5 juures on märkusega arvestamise selgituses toodud, et eelnõus sätestatud julgeolekuasutuste ja politseiasutuste õigus saada registris teavet päringute põhisel, kui teave on vajalik nende ülesannete täitmiseks.

Siseministeeriumi hinnangul on päringute põhisel teabe saamine segadusttekitav. Seda seetõttu, et eelnõust endast see välja ei tule. Selguse huvides palume päringute põhisel teabe saamist täpsemalt selgitada. Lisaks peab Siseministeerium oluliseks välja tuua, et päringute põhine teabe saamine ei taga Siseministeeriumi hinnangul operatiivset ja laialatuslikku teabevahetust.

2. Siseministeerium palub selgitada, milliseid infoturbemeetmeid rakendatakse antud registrile? Küsimus on tingitud asjaolust, et tegemist on keskmisest tunduvalt konfidentsiaalsema registriga ja kogu riigi info on ühes kohas koos.
3. Käesoleva määruse eelnõu § 9 lg 1 ja lg 3 on toodud loetelu registritoimingutest ja andmetest mida toimingute kohta kogutakse. Eelnõu § 9 lg 4 sedastab, et registritoimingute kohta kogutud andmeid säilitatakse üks aasta. Eelnõu seletuskirjas on

selgitatud, et täpsem teave registritoimingute säilitamise kohta on reguleeritud asutuse sisemistes töökorralduse dokumentides ja säilitamise peamiseks eesmärgiks on andmete õiguspärase kasutamise kontroll.

Juhul, kui registriandmetega on tehtud toiming (mh. kandmine, vaatamine, muutmine) siis andmed vastava toimingu kohta kustutatakse 1 aasta pärast ja sellest hetkest hilisem kontroll ei võimalda enam tuvastada mis toimingut on toestatud, kelle poolt ja kas see oli ka põhjendatud.

Siseministeerium leiab, et 1 aasta registritoimingu kohta andmete säilitamine ei ole piisav selleks, et teostada registris hoitavate andmete õiguspärase kasutamise kontrolli ning tagada konfidentsiaalsus.

Arvestades, et andmeid intsidendi kohta hoitakse registris 5 aastat teeb Siseministeerium ettepaneku hoida intsidendiga seotud toimingute andmeid vähemalt 1 aasta peale intsidendi registrist kustutamist. Nii on tagatud andmed kõikidest toimingutest, mis on seotud registrikandega/intsidendiga.

4. Arvestades registris hoitavate andmete konfidentsiaalsust ja väärtust, teeb Siseministeerium ettepaneku kehtestada pikem säilitustähtaeg, kui seda on eelnõu § 12 lõikes 1 sätestatud viis aastat. Erinevalt seletuskirjas toodule ei ole Siseministeeriumi hinnangul viis aastat piisavalt pikk aeg, et olulisemad seosed võiksid välja tulla ning sellest teabest lähtuvalt saab anda täiendavaid ohuhinnanguid või teha ohuteateid.
5. Siseministeeriumi hinnangul jääb küsitavaks, kuidas hakkab toimuma andmete sisestamine registrisse. Senise praktika valguses edastab asutus e-kirja teel info RIA aadressile cert@cert.ee ja siis RIA töötaja kannab (*copy/paste*) need registrisse. Siseministeeriumi hinnangul on küsitav, kas selline käsitöö on jätkusuutlik?

Eelnõus ei ole ettenähtud, et loodav register oleks liidestatud infosüsteemide andmevahetuskihiga (edaspidi X-tee). Märkuste tabelis toodud selgituse kohaselt on register mõeldud ametkondlikuks kasutamiseks ehk eelkõige RIA ülesannete täitmiseks. Tegemist on töövahendiga, mis lihtsustab RIA ülesannete täitmist, mistõttu selle X-teega liidestamine ei ole vajalik. Siseministeeriumi hinnangul muudaks registri X-teega liidestamine tehtavate toimingute tegemise turvalisemaks. Sellega seoses palub Siseministeerium täiendavalt hinnata ja kaaluda registri X-teega liidestamist. Siseministeerium palub selgitust, kui leitakse, et registri X-teega liidestamine ei ole vajalik.

6. Siseministeerium palub selgitada eelnõu § 7 lg 1 p 5 osas, kui detailselt teavet kantakse toodud sätte puhul registrisse?

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister

Viljar Kalvik 6125018
viljar.kalvik@siseministeerium.ee